

ข้อสอบวัดผลปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568  
รายสาระพระพุทธศาสนา (ส -) ม.5/1, 5/2  
วัน พุธที่ 25 เดือน กันยายน พุทธศักราช 2568

โรงเรียนบาลีสาธิตศึกษา มจร.วิทยาเขตเชียงใหม่  
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม  
เริ่มสอบ 14.50 – 15.50 รวมเวลา 60 นาที

**คำชี้แจง** ข้อสอบมีทั้งหมด 1 ตอน (แบบปรนัยเลือกตอบ)

1. แบบปรนัยเลือกตอบ จำนวน 60 ข้อ
2. ไม่อนุญาตให้นำหนังสือพระพุทธศาสนาเข้าห้องสอบ

**ตอนที่ 1** แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ

**วิธีการตอบ** ระบาย 1 คำตอบที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดในแต่ละข้อ

1. อาสวะ 3 ประกอบด้วยข้อใดต่อไปนี้
  1. กามาสวะ, ภวาสวะ, อวิชชาสวะ
  2. กามาสวะ, ทิฏฐาสวะ, อวิชชาสวะ
  3. กามาสวะ, ภวาสวะ, ทิฏฐาสวะ
  4. กามาสวะ, อวิชชาสวะ, วิราคะ
2. โลกุตตรวิมุตติต่างจากโลกียวิมุตติอย่างไร
  1. โลกุตตรดับกิเลสถาวร โลกียดับชั่วคราว
  2. โลกุตตรเกิดใหม่ได้ โลกียไม่เกิดใหม่
  3. โลกุตตรเป็นนิรันดร์ โลกียเป็นสมมติ
  4. โลกุตตรเกี่ยวกับศีล โลกียเกี่ยวกับสมาธิ
3. กิเลสหมักดองที่เป็นรากของความเวียนว่ายในสังสารวัฏ คือข้อใด
  1. อาสวะ
  2. ตัณหา
  3. ทิฏฐิ
  4. วิราคะ
4. ไตรลักษณ์ 3 ประการประกอบด้วย
  1. อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา
  2. อนิจจัง ทุกขัง นิพพาน
  3. กาม ภพ อวิชชา
  4. สิล สมาธิ ปัญญา
5. วิสุทธิ 7 เริ่มต้นด้วยข้อใด
  1. สิลวิสุทธิ
  2. จิตตวิสุทธิ
  3. ทิฏฐิวิสุทธิ
  4. ญาณทัสสนวิสุทธิ
6. จิตตวิสุทธิหมายถึงอะไร
  1. ความบริสุทธิ์แห่งศีล
  2. ความบริสุทธิ์แห่งใจ
  3. ความบริสุทธิ์แห่งญาณ
  4. ความบริสุทธิ์แห่งความเห็น
7. วิปัสสนาญาณขั้นแรกคือ
  1. อาสวกขยญาณ
  2. นามรูปญาณ
  3. ปฏิจจสมุปปัญญาณ
  4. อุทยัพพยานุปัสสนาญาณ
8. อาสวกขยญาณในวิปัสสนาญาณ 9 หมายถึง
  1. การเห็นเกิด-ดับของขั้น
  2. ความรู้แจ้งว่าสังขารไม่มีตัวตน
  3. การสิ้นของอาสวะทั้งสาม
  4. การเจริญสมาธิขั้นสูง
9. มรรค 8 แบ่งเป็นกี่กลุ่มใหญ่
  1. 2
  2. 3
  3. 4
  4. 8
10. ตัวอย่างของสัมมามาจา คือ
  1. พุทฺธความจริง พุทฺธสภาพ
  2. ทำงานสุจริต
  3. ตั้งใจเจริญสมาธิ
  4. รักษาศีล 5
11. สัมมาสติหมายถึง
  1. ความเพียรชอบ
  2. การระลึกรู้ชอบ
  3. การตั้งใจชอบ
  4. การพูดชอบ

12. สันติภายในเกิดจาก

- |                          |                            |
|--------------------------|----------------------------|
| 1. ลดความโลภ โกรธ หลง    | 2. การประพฤติดีอย่างเดียว  |
| 3. การเจริญสมาธิเท่านั้น | 4. การสร้างความสงบให้สังคม |

13. สันติภายนอกเกิดจาก

- |                     |                                             |
|---------------------|---------------------------------------------|
| 1. ลดกิเลสภายในใจ   | 2. อยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูลและไม่เบียดเบียน |
| 3. การเจริญวิปัสสนา | 4. การบรรลุนิพพาน                           |

14. วิมุตติหมายถึง

- |                        |                               |
|------------------------|-------------------------------|
| 1. ความสงบชั่วคราว     | 2. การหลุดพ้นจากกิเลสและทุกข์ |
| 3. การฝึกสมาธิเท่านั้น | 4. การมีชีวิตอย่างเรียบง่าย   |

15. วิมุตติญาณทัสสนะคือ

- |                       |                               |
|-----------------------|-------------------------------|
| 1. การเจริญสมาธิจนสงบ | 2. การรู้แจ้งว่าตนหลุดพ้นแล้ว |
| 3. การเห็นไตรลักษณ์   | 4. การรักษาศีลบริสุทธิ์       |

16. นิพพานคือ

- |                             |                                 |
|-----------------------------|---------------------------------|
| 1. การบรรลุสมาธิขั้นสูง     | 2. การหลุดพ้นจากทุกข์อย่างถาวร  |
| 3. การตั้งศีลอย่างเคร่งครัด | 4. การเจริญวิปัสสนาเพียงขั้นต้น |

17. นิพพานในชีวิต (อุปนิพพาน) คือ

- |                                  |                        |
|----------------------------------|------------------------|
| 1. การเข้าถึงอรรถัตถผลขณะมีชีวิต | 2. การดับทุกข์ชั่วคราว |
| 3. การบรรลุโลกีย์วิมุตติ         | 4. การทำสมาธิให้สงบ    |

18. ตัวอย่างอุปมาอธิบายสันติภายใน

- |              |             |             |              |
|--------------|-------------|-------------|--------------|
| 1. ไฟดับสนิท | 2. น้ำไหลวน | 3. นกติดกรง | 4. ใบไม้ร่วง |
|--------------|-------------|-------------|--------------|

19. โลภียวิมุตติสามารถเกิดใหม่ได้หรือไม่

- |        |           |                   |                     |
|--------|-----------|-------------------|---------------------|
| 1. ได้ | 2. ไม่ได้ | 3. ขึ้นอยู่กับศีล | 4. ขึ้นอยู่กับสมาธิ |
|--------|-----------|-------------------|---------------------|

20. วิสุทธิ 7 และมรรค 8 มีความสัมพันธ์อย่างไร

- |                            |                             |
|----------------------------|-----------------------------|
| 1. วิสุทธิเป็นฐานของมรรค 8 | 2. มรรค 8 เป็นฐานของวิสุทธิ |
| 3. ทั้งสองไม่เกี่ยวข้อง    | 4. มรรค 8 ใช้แทนวิสุทธิได้  |

21. กิเลสที่ทำให้เวียนว่ายตายเกิด คือข้อใด

- |          |          |           |          |
|----------|----------|-----------|----------|
| 1. วิตถล | 2. อาสวะ | 3. นิพพาน | 4. สันติ |
|----------|----------|-----------|----------|

22. คำสอนที่ว่า “อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา” คือข้อใด

- |               |              |              |                |
|---------------|--------------|--------------|----------------|
| 1. อริยมรรค 8 | 2. ไตรลักษณ์ | 3. วิสุทธิ 7 | 4. วิปัสสนาญาณ |
|---------------|--------------|--------------|----------------|

23. สลวิสุทธิช่วยให้เกิดอะไรตามมา

- |              |                       |                |          |
|--------------|-----------------------|----------------|----------|
| 1. ญาณทัสสนะ | 2. สมาธิและสันติภายใน | 3. นิพพานทันที | 4. วิตถล |
|--------------|-----------------------|----------------|----------|

24. จิตตวิสุทธิเน้นที่เรื่องใด

- |                          |                        |
|--------------------------|------------------------|
| 1. ความบริสุทธิ์ของกาย   | 2. ความบริสุทธิ์ของจิต |
| 3. ความบริสุทธิ์ของปัญญา | 4. ความบริสุทธิ์ของญาณ |

25. ทิณวิสุทธิหมายถึง

- |                                       |                               |
|---------------------------------------|-------------------------------|
| 1. การเห็นชัดว่ากาย-ใจไม่ใช่ตัวตนถาวร | 2. การเจริญสมาธิ              |
| 3. การรักษาศีล 5                      | 4. การหลุดพ้นจากกิเลสชั่วคราว |

26. กังขาวิตรณวิสุทธิช่วยให้เกิดอะไร

- |                         |                             |
|-------------------------|-----------------------------|
| 1. ลดความสงสัยในทางธรรม | 2. การเจริญสมาธิ            |
| 3. การบรรลุนิพพานทันที  | 4. การตั้งศีลอย่างเคร่งครัด |

27. มัคคามัคคญาณทัสสนวิสุทธิเป็นความรู้เกี่ยวกับ

- |                         |                 |
|-------------------------|-----------------|
| 1. ทางสายมรรคถูกหรือผิด | 2. ความสงบภายใน |
| 3. การเกิดดับของสังขาร  | 4. การดับอาสวะ  |

28. วิปัสสนาญาณที่เห็นการเกิดดับของขันธละเอียดยเรียกว่า

- |               |                         |
|---------------|-------------------------|
| 1. อาสวกขยญาณ | 2. อุทยัพพยานุปัสสนาญาณ |
| 3. นามรูปญาณ  | 4. ปฏิจจสมุปปฏญาณ       |

29. อนุโลมวิปัสสนาญาณช่วยเตรียมจิตไปสู่

- |                   |                 |                 |               |
|-------------------|-----------------|-----------------|---------------|
| 1. โลกุตตรวิมุตติ | 2. โลภียวิมุตติ | 3. สมาธิขั้นต้น | 4. ศีลสมบูรณ์ |
|-------------------|-----------------|-----------------|---------------|

30. ปฏิโลมวิปัสสนาญาณหมายถึง

- |                                          |                        |
|------------------------------------------|------------------------|
| 1. การย้อนกลับจากโลกียธรรมสู่โลกุตตรธรรม | 2. การตั้งใจเจริญสมาธิ |
| 3. การรักษาศีลให้บริสุทธิ์               | 4. การเห็นไตรลักษณ์    |

31. สัมมวาจาเป็นส่วนหนึ่งของ

- |          |        |          |            |
|----------|--------|----------|------------|
| 1. สมาธิ | 2. ศีล | 3. ปัญญา | 4. วิสุทธิ |
|----------|--------|----------|------------|

32. สัมมาสติหมายถึง

- |                        |                          |
|------------------------|--------------------------|
| 1. การตั้งใจเจริญสมาธิ | 2. การระลึกชอบหรือสติชอบ |
| 3. การเลือกอาชีพชอบ    | 4. การพูดชอบ             |

33. สัมมาวายามะหมายถึง

- |                                     |                     |
|-------------------------------------|---------------------|
| 1. ความเพียรขัดกิเลสและส่งเสริมกุศล | 2. การเจริญวิปัสสนา |
| 3. การรักษาศีล                      | 4. การเข้าถึงนิพพาน |

34. สันติภายในเกิดจากการ

- |                                    |                     |
|------------------------------------|---------------------|
| 1. รักษาศีล 5 อย่างเดียว           | 2. ลดตัณหาและกิเลส  |
| 3. อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเกื้อกูล | 4. บรรลุนิพพานทันที |

35. สันติภายนอกเน้นที่

- |                       |                                           |
|-----------------------|-------------------------------------------|
| 1. การหลุดพ้นจากกิเลส | 2. การอยู่ร่วมกันอย่างสงบและไม่เบียดเบียน |
| 3. การเจริญสมาธิ      | 4. การเห็นไตรลักษณ์                       |

36. วิมุตติหมายถึง

- |                           |                                |
|---------------------------|--------------------------------|
| 1. ความสงบชั่วคราว        | 2. การหลุดพ้นจากกิเลสและทุกข์  |
| 3. การทำสมาธิเพียงขั้นต้น | 4. การปฏิบัติศีลอย่างเคร่งครัด |

37. นิพพานเป็นสภาวะที่

- |                                |                                |
|--------------------------------|--------------------------------|
| 1. กิเลสและทุกข์ดับไปอย่างถาวร | 2. ทุกข์ชั่วคราวลดลง           |
| 3. สมาธิขั้นสูงเกิดขึ้น        | 4. ศีลบริสุทธิ์แต่ยังเวียนว่าย |

38. นิพพานขณะมีชีวิตเรียกว่า

- |              |                   |                 |            |
|--------------|-------------------|-----------------|------------|
| 1. อุปนิพพาน | 2. โลกุตตรวิมุตติ | 3. โลภียวิมุตติ | 4. วิสุทธิ |
|--------------|-------------------|-----------------|------------|

39. เปรียบสันติภายในกับสันติภายนอก
1. สันติภายในเป็นพื้นฐานของสันติภายนอก
  2. สันติภายนอกเป็นพื้นฐานของสันติภายใน
  3. ไม่มีความสัมพันธ์
  4. ทั้งสองเหมือนกันทุกประการ
40. เป้าหมายสูงสุดของมรรค 8 คือ
1. สมานิสูงสุด
  2. ความสงบชั่วคราว
  3. นิพพานและวิมุตติ
  4. การเจริญสติ
41. อาสวะ 3 มีบทบาทสำคัญอย่างไรในสังสารวัฏ
1. ทำให้เวียนว่ายตายเกิด
  2. ทำให้เกิดสติและสมาธิ
  3. เป็นพื้นฐานของสันติภายนอก
  4. ทำให้บรรลุนิพพานทันที
42. คำสอนเรื่องไตรลักษณ์ช่วยให้ผู้ปฏิบัติ
1. ลดกิเลสภายใน
  2. เห็นชัดว่าสังขารไม่เที่ยงและไม่ใช่อัตถ์ตน
  3. รักษาศีลอย่างเคร่งครัด
  4. บรรลุมรรคผลทันที
43. สติวิสุทธิเป็นพื้นฐานของอะไร
1. สมาธิและวิปัสสนา
  2. การเห็นไตรลักษณ์
  3. การเข้าถึงนิพพานทันที
  4. การทำความดีในสังคมเพียงอย่างเดียว
44. จิตตวิสุทธิช่วยให้เกิด
1. สติและสมาธิ
  2. การเห็นอริยสัจ
  3. การรักษาศีล 5
  4. การดับกิเลสทันที
45. ทิฐิวินิสุทธิส่งผลให้ผู้ปฏิบัติ
1. เข้าใจถูกต้องว่ากาย-ใจเป็นสังขาร
  2. เจริญสมาธิอย่างเดียว
  3. รักษาศีลอย่างเคร่งครัด
  4. บรรลุนิพพานทันที
46. มัคคามัคคญาณทัสสนวิสุทธิช่วยให้
1. แยกแยะทางสายมรรคถูกหรือผิด
  2. บรรลุนิพพานทันที
  3. ขจัดกิเลสทุกชนิด
  4. เจริญสมาธิขั้นสูง
47. วิปัสสนาญาณที่ช่วยให้เห็นเกิดดับของขันธละเอียดยที่สุด
1. อาสวกขยญาณ
  2. อุทยัพพยานุปัสสนาญาณ
  3. ปฏิจจสมุปปัญญญาณ
  4. นามรูปญาณ
48. ปฏิจจสมุปปัญญญาณหมายถึง
1. รู้แจ้งเหตุปัจจัยของทุกข์
  2. การทำสมาธิจิตสงบ
  3. การบรรลุนิพพาน
  4. การเจริญวิสุทธิ 7
49. อาสวกขยญาณเป็นญาณที่
1. ทำลายอาสวะทั้งสาม
  2. รักษาศีลให้บริสุทธิ์
  3. เจริญสมาธิเพื่อสงบจิต
  4. เห็นไตรลักษณ์อย่างละเอียด
50. อนุโลมวิปัสสนาญาณเตรียมจิตเข้าสู่
1. โลกุตตรวิมุตติ
  2. โลกียวิมุตติ
  3. สมาธิขั้นต้น
  4. ศีลบริสุทธิ์
51. สัมมวาจาเป็นองค์ประกอบของมรรค 8 ด้านใด
1. ศีล
  2. สมาธิ
  3. ปัญญา
  4. วิสุทธิ

52. สัมมวายามะช่วยให้ผู้ปฏิบัติ
1. ขจัดกิเลสและส่งเสริมกุศล
  2. รักษาศีลอย่างเดียว
  3. ระลึกชอบ
  4. บรรลุนิพพานทันที
53. สันติภายในเกิดจาก
1. การลดตัณหาและกิเลสภายในใจ
  2. การอยู่ร่วมกันอย่างสงบ
  3. การทำสมาธิขั้นสูงเพียงอย่างเดียว
  4. การเจริญวิสุทธิ 7
54. สันติภายนอกต้องอาศัย
1. ความสงบภายในใจ
  2. การประพฤติชอบและไม่เบียดเบียนผู้อื่น
  3. การเห็นไตรลักษณ์
  4. การบรรลุนิพพาน
55. วิมุตติหมายถึง
1. การหลุดพ้นจากกิเลสและทุกข์
  2. ความสงบชั่วคราว
  3. การเจริญสมาธิขั้นต้น
  4. การรักษาศีลเท่านั้น
56. นิพพานคือสภาวะที่
1. กิเลสและทุกข์ดับไปถาวร
  2. สมาธิขั้นสูงเกิดขึ้น
  3. ศีลบริสุทธิ์แต่ยังเวียนว่าย
  4. ทุกข์ลดลงเพียงชั่วคราว
57. อุปนิพพานหมายถึง
1. นิพพานขณะยังมีชีวิต
  2. นิพพานหลังปรินิพพาน
  3. โลภวิมุตติ
  4. สมาธิขั้นสูงสุด
58. โลภวิมุตติแตกต่างจากโลภุตตรวิมุตติที่ว่า
1. โลภวิมุตติดับชั่วคราว โลภุตตรวิมุตติดับถาวร
  2. โลภุตตรวิมุตติดับชั่วคราว โลภวิมุตติถาวร
  3. โลภวิมุตติทำสมาธิ โลภุตตรวิมุตติทำศีล
  4. ทั้งสองเหมือนกัน
59. วิสุทธิ 7 และมรรค 8 มีความสัมพันธ์อย่างไร
1. วิสุทธิเป็นฐานของมรรค 8
  2. มรรค 8 เป็นฐานของวิสุทธิ
  3. ทั้งสองไม่เกี่ยวข้อง
  4. ใช้แทนกันได้
60. เป้าหมายสูงสุดของการปฏิบัติธรรมในพุทธศาสนา คือ
1. ความสงบชั่วคราว
  2. สมาธิสูงสุด
  3. นิพพานและวิมุตติ
  4. ศีลบริสุทธิ์เพียงอย่างเดียว